

ØVERSTE SAMMENSATTE MARGINALSKAT UDGØR 68 PCT. EFTER SKATTEREFORMEN – HVIS MAN ARBEJDER FOR AT KØBE EN BIL, ER MARGINALSKATTEN 84 PCT.

Efter den seneste skattereform udgør den øverste marginalsat 57,9 pct., når man indregner indkomstaftapningen af børnechecken. Tages der endvidere højde for betaling af afgifter kommer den øverste sammensatte marginalsat op på 68,2 pct. Dette er beregnet ud fra den gennemsnitlige forbrugssammensætning, hvor det gennemsnitlige afgiftsindhold er 24,5 pct. Hvis man arbejder ekstra for at købe en bil (afgiftsindhold på 63 pct.), bliver den sammensatte marginalsat 84 pct. De sammensatte marginalsatter ved køb af sodavand og øl er på hhv. 75 og 74 pct. Den sammensatte marginalsat ved køb af cigaretter er 92 pct. I forhold til vurderingen af skattesystemets effekt på arbejdsudbuddet er det vigtigt ikke kun at kigge på marginalsatten fra de direkte lønskatte. Afgiftsniveauet skal også indregnes, da arbejdsudbudsbeslutningen bestemmes ud fra hvor mange varer og tjenester, der kan købes for en ekstra arbejdstime. Hvis afgifterne sættes op, kan der købes færre varer og tjenester for en ekstra arbejdstime, og det reducerer incitamentet til at arbejde ekstra. Videnskabelige undersøgelser finder, at højere marginalsatter reducerer arbejdsudbuddet.

Skattereformen hæver frem mod 2022 topskattegrænsen med ca. 58.000 kr. til 467.000 kr. (2013-niveau). Herefter vil der fortsat være ca. 440.000 danskere, der betaler topskat (ca. 275.000 personer flyttes ud af topskatte-segmentet)¹. De vil have en marginalsat på 56,1 pct. eller 57,9 pct. (for dem der bliver ramt af indkomstaftapningen af børnechecken). Når man skal vurdere skattesystemets virkning på arbejdsudbuddet, skal man også indregne afgifterne. Hvis afgifterne er høje, kan der nemlig købes færre varer for en ekstra arbejdstime. Og det trækker arbejdsudbuddet ned. Danmark har verdens højeste afgifter, og det gennemsnitlige afgiftsindhold i en gennemsnitlig vare udgør 24½ pct. Lægges det til den højeste løn-marginalsat på 57,9 pct.², fås en sammensat marginalsat på 68,2 pct. $[(100-57,9)*0,245 + 57,9 = 68,2]$. Med andre ord lægger staten og kommunen beslag på mere end 2/3 af gevinsten ved den marginale arbejdsindsats, når arbejdsindtægten benyttes til gennemsnitligt privat forbrug. Der er imidlertid stor forskel på afgiftsindholdet i forskellige varer. I tabel 1 nedenfor er angivet den øverste sammensatte marginalsat for dels det gennemsnitlige forbrug og dels for diverse varegrupper.

Tabel 1 - Den effektive sammensatte marginalsat for en topskatteyder, ved køb af forskellige varetyper, med og uden effekten af den indkomstaftappede børnecheck

Varetype	m. indkomstaftapning af børnechecken	u. indkomstaftapning af børnechecken
Generelt	68,2%	66,9%
Chokolade	76,0%	75,0%
Cigaretter	92,3%	92,0%
Sodavand	75,1%	74,0%
Spiritus	78,0%	77,0%
Vin	76,0%	75,0%
Øl	74,1%	73,0%
Ny bil til 300.000 kr.	84,4%	83,8%

Kilde: Egne beregninger på baggrund af svar fra skatteministeren til skatteudvalget

¹ Jf. Udkast til lovforslag om ændring af ligningsloven, personskatteloven og lov om en børne- og ungeydelse (SAU Alm. del 2011-12 – Bilag 305)

² Inklusiv indkomstaftapning af børnechecken, der aftrappes med 2 pct. af indkomsten (topskattegrundlaget) over 700.000 kr. jf. udkast til lovforslag (SAU alm. del 2011-12 - bilag 305)

Hvis man vælger at arbejde ekstra for at kunne købe en gennemsnitsbil til 300.000 kr., så kommer man til at betale ekstra meget i skat. Det fremgår af følgende regnestykke: Det gennemsnitlige afgiftsindhold for en sådan bil udgør ca. 63 pct. Når man arbejder ekstra og tjener 100 kr., så er der ca. 42 kr. tilbage (efter man har betalt marginalskat på ca. 58 pct.). Af de 42 kr., som man bruger på bilkøb, går godt 26 kr. (63 pct. af 42 kr.) af disse til registreringsafgift, moms mv. Når der betales 58 kr. i lønskat og godt 26 kr. i afgifter, så er der kun knap 16 kr. tilbage til forbrug af bil uden afgifter for hver tjente 100 kr. Det betyder, at den sammensatte marginalskat udgør godt 84 pct. ved køb af en standardbil til 300.000 kr.

Hvis en topskatteyder vælger at bruge sine sidst tjente kroner på cigaretter, så udgør den sammensatte marginalskat hele 92 pct. Det skyldes naturligvis de høje cigaretafgifter, som betyder et afgiftsindhold på ca. 82 pct. Hvis en topskatteyder derimod vælger at bruge sine sidst tjente penge på chokolade, vin, spiritus, øl eller sodavand, vil den sammensatte marginalskat udgøre 74-78 pct. Det er mere end den gennemsnitlige øverste sammensatte marginalskat på 68,2 pct. Og det skyldes igen de højere afgifter på disse varer. Afgiftsindholdet udgør for disse varer 39-48 pct.

Regnestykkerne illustrerer, at de meget høje danske afgifter øger den sammensatte marginalskat meget, og det er med til at hæmme arbejdsindsatsen. Selvom den nye skattereform reducerer skattetrykket med 7 mia. kr. og flytter ca. 275.000 danskere ud af topskatten, så reduceres den øverste marginalskat ikke. Tværtimod forhøjes den øverste marginalskat for personer, der berøres af indkomstaftapningen af børnechecken. En sammensat marginalskat på 68 pct. reducerer arbejdsudbuddet for nogle af de mest produktive danskere, og den gør det svært at tiltrække dygtige udlændinge til det danske arbejdsmarked.

Det skal bemærkes, at vismændene i deres rapport fra efteråret 2011 har fundet, at en forhøjelse af marginalsatten for de 10 pct. højest lønnede giver et mindre-provenu til staten³. En betydelig del af dem, der berøres af indkomstaftapningen af børnechecken, har en indkomst, der ligger blandt de 10 pct. højeste. Med udgangspunkt i vismændenes resultat må man forvente, at forhøjelsen af marginalsatten (via aftrapningen af børnechecken) ikke indbringer nogen budgetforbedring, når der er indregnet afledte effekter. Finansministeriet vurderer selv, at den umiddelbare provenueffekt på 280 mio. kr. reduceres til 120 mio. kr., når der er indregnet tilbageløb og negativ effekt på arbejdsudbuddet⁴. Dette er beregnet ud fra en udbudselasticitet på 0,1 (et mål for følsomheden ved ændringer i marginalsatten). Vismændene finder en elasticitet på 0,2 i deres undersøgelse fra efteråret 2011.

Nedenfor i tabel 2 angives det gennemsnitlige afgiftsindhold i forskellige varetyper.

Tabel 2 - Afgiftsindholdet på forskellige varetyper	
Varetype	Afgiftsindhold
Generelt	24,5%
Chokolade	43,1%
Cigaretter	81,8%
Sodavand	40,8%
Spiritus	47,6%
Vin	43,1%
Øl	38,5%
Ny bil til 300.000 kr.	63,0%

Kilde: Egne beregninger på baggrund af svar fra skatteministeren til skatteudvalget

Dette notat er muliggjort ved donation fra **KRAKS FOND**

³ Det økonomiske råd, Dansk Økonomi – efterår 2011

⁴ Regeringen, Danmark I Arbejde – Skattereform, maj 2012